

Det profesjonelle øyet

Sjekkliste for krevende barnesaker – å se barnet, og seg selv mens man ser

I krevende saker er det lett å låse seg tidlig. Vi blir stresset, vi tar parti uten å merke det, og vi ser etter det som bekrefter det vi allerede tror. Det skjer med alle fagfolk, også de dyktigste. Denne sjekklista er et lite stopp før du vurderer, skriver eller handler.

1. Før møtet: hvordan har jeg det?

- ☐ Hva kjenner jeg i kroppen før jeg møter dette barnet eller denne familien?
- ☐ Minner noe i saken meg om noe jeg selv har opplevd, eller om en tidligere sak?
- ☐ Har jeg allerede en favoritt eller en "skyldig" i hodet?

2. Hypoteser før konklusjoner

- ☐ Har jeg minst tre mulige forklaringer på det jeg ser?
- ☐ Hva taler for og imot hver av dem?
- ☐ Hva *vet* jeg, og hva *tror* jeg? Har jeg skilt dem fra hverandre?
- ☐ Hvilken informasjon mangler, og hvem kan ha den?

3. Barnets stemme

- ☐ Har barnet fått si sin mening, med egne ord og i et trygt rom? Barn har rett til å bli hørt i saker som gjelder dem (barnekonvensjonen artikkel 12).
- ☐ Kan barnet være i en lojalitetskonflikt? Barn sier ofte det de tror de voksne vil høre.
- ☐ Har jeg skrevet ned barnets ord ordrett, ikke bare min tolkning av dem?

4. Et presist språk

- ☐ Beskriver jeg det jeg så og hørte, i stedet for å sette merkelapper?
- ☐ Skriver jeg slik at både foreldrene og barnet kunne lest det og kjent seg igjen?

I stedet for

Prøv heller

"Mor er manipulerende."

"Mor sa X. Barnet svarte Y. Jeg observerte Z."

"Gutten er aggressiv."

"Gutten slo i bordet og ropte da han fikk beskjed om å avslutte spillet."

"Før jeg vurderer et barn, må jeg kjenne etter hvordan jeg selv har det."

5. Samarbeid på tvers

- ☐ Hvem andre rundt barnet vet noe vi ikke vet? Har vi samtykke til å snakke sammen?
- ☐ Får barnet én tydelig voksen å forholde seg til, eller mange som spør om det samme?
- ☐ Snakker vi om det samme barnet, eller om hver vår bit av det?
- ☐ Trygghet før tiltak: har barnet og foreldrene tillit til oss før vi setter i gang?

Hva hver tjeneste kan se etter

Barnehage	Endringer rundt henting og bytter mellom hjem, lek som gjentar konflikt, et barn som blir "før flinkt" eller trekker seg unna.
Skole	Konsentrasjon, fravær og uro etter helger og bytter. Hvem barnet tør å snakke med. Beskjeder som går gjennom barnet.
Institusjon	Hva som skjer i barnet før, under og etter samvær. Personalets egen regulering i krevende situasjoner.
Familievern	Om barnet blir brukt som budbringer eller vitne. Om foreldrene klarer å skille partnerkonflikten fra foreldresamarbeidet.
Barnevern	Flere forklaringer holdt åpne lenger. Barnets egne ord dokumentert. Om tiltakene bygger trygghet eller øker konflikten.
Sakkyndige og domstol	Faglig tyngde og ydmykhet sammen. Hva som er observert, og hva som er tolket. Hvordan barnet faktisk har det i hverdagen.

Ett minutt før du går inn

Pust ut lenger enn du puster inn, tre ganger. Senk skuldrene. Spør deg selv: *Hva trenger dette barnet fra meg i dag?* Reguleringsrommet har en kort øvelse for akkurat dette: **reguleringsrommet.netlify.app**

Ved bekymring for et barn

Følg tjenestens rutiner og opplysningsplikten til barnevernet. Ved akutt fare: ring **112** eller **113**. Alarmtelefonen for barn og unge: **116 111**.